

دکتر حمید در فشی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان البرز از دستاوردها و مشکلات طرح تحول نظام سلامت می‌گوید:

همکاری فعالان بخش سلامت استان برای اجرای یک طرح ملی

با آغاز اجرای طرح تحول نظام سلامت در اردیبهشت ۹۳، استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران نیز به سرپرستی دانشگاه علوم پزشکی البرز انتخاب شد. شاید به خاطر همین همزمانی است که وقتی با حمید در فشی که این روزها سرپرستی‌اش به ریاست تبدیل شده به گفت‌وگو می‌نشینیم، شناخت نسبتاً کامل او از طرح تحول نظام سلامت را سریع درک می‌کنیم؛ طرحی که او از آن با تعبیر «تجلی عدالت درمانی در مناطق محروم» یاد می‌کند. در نگاه این فوق تخصص قریه، استان البرز تا پیش از سال ۹۳ یکی محروم‌ترین استان‌های کشور در حوزه بهداشت و درمان بود، اما حالا با اقداماتی که انجام شده، بخش درمان این استان به جایگاه اصلی برگشته است. در فشی با اینکه دستاوردهای این طرح در البرز را چشمگیر می‌داند اما لیست بلندبالایی هم از موانع برمی‌شمارد و معتقد است پیشرفت دقیق طرح تحول سلامت نیاز به همدلی و همراهی همه اجزای نظام سلامت دارد. زمانی که از او راجع به تأمین اجتماعی می‌پرسیم، پاسخی در خور توجه می‌دهد: «ارزش همکاری و همدلی سازمان تأمین اجتماعی با وزارت بهداشت برای تأمین هزینه‌های طرح، کمتر از خود طرح نیست.»

به کمبود تخت‌های بیمارستانی اشاره کرد. همچنین ما در زمینه نیروی انسانی به‌ویژه نیروهای کمک پرستار و بیماربر در استان البرز مشکلاتی داریم. انگیزه پایین پرسنل ستادی به جهت کاهش دریافتی در مقایسه با پرسنل کادر درمان، پرداخت مبتنی بر عملکرد و عدم پرداخت فوق‌العاده ویژه اعضای غیر هیات علمی در ستاد نیز از دیگر مشکلات ما در حوزه سلامت استان است. ارجاع بیماران به خارج از استان به دلیل نبود بخش‌های مسمومیت، ایمونولوژی و پیوند (کلیه و ریه)، هماتولوژی (رادپوترایی)، پوست، ناباروری، طب هسته‌ای و... در برخی بیمارستان‌های دولتی و کمبود برخی تخصص‌ها از دیگر مسائل و مشکلات اجرای کامل طرح تحول نظام سلامت در استان البرز است.

نقطه عطف در این بخش، حضور پزشکان مقیم در بیمارستان‌های دولتی و پاسخگویی آنان در تمام ساعات شبانه‌روز حتی روزهای تعطیل است که این امر باعث ارتقای استانداردهای کیفی مراکز درمانی تحت پوشش دولت شده است. ترویج زایمان طبیعی و انجام آن به صورت رایگان با ایجاد بستری لازم برای تحقق آن، دستاورد دیگری است که با اجرای تحول سلامت محقق شد.

■ در زمینه ارتقای هتلینگ بیمارستانی نیز آیا اقدامی صورت گرفته است؟

بله. کیفیت خدمات هتلینگ در بیمارستان‌ها قبل از اجرای طرح تحول سلامت، یکی از معضلات موجود در نظام ارائه خدمات درمانی کشور بود اما امروز شاهد آن هستیم که چهره فیزیکی بیمارستان‌های دولتی و خدمات هتلینگ و سرویس‌های تغذیه و پرستاری به طرز محسوسی ارتقا پیدا کرده و حتی بررسی‌های ما نشان می‌دهد این استانداردهای نارضایتی مردم را هم کاهش داده است.

■ فکر می‌کنید چه مشکلات و موانعی بر سر راه تداوم اجرای این طرح وجود دارد؟

چالش‌هایی که ما در روند اجرای این طرح شناسایی کرده‌ایم و فکر می‌کنیم با رفع آنها تحولات اساسی در خدمات حوزه سلامت استان به وجود می‌آید، در درجه نخست، مشکلات مالی و ناپایداری منابع صندوق‌های بیمه‌گر است که با توجه به کسری منابع آنها، پرداخت‌ها به مراکز درمانی دولتی و خصوصی مجری طرح تحول سلامت را تحت‌الشعاع قرار داده است. در سایر موارد هم می‌توان

■ آقای دکتر، ارزیابی شما از وضعیت کلان درمان استان البرز و شاخص‌هایی مانند برخورداری از امکانات و تجهیزات، نیروی انسانی کارآمد و کفایت خدمات چیست؟

با اجرای طرح تحول سلامت، دولت تدبیر و امید از اردیبهشت‌ماه ۹۳ تاکنون، زیرساخت‌های درمانی دولتی و امکانات و تجهیزات پزشکی ناکافی که تنها پاسخگوی شمار محدودی از جمعیت استان بود در مسیر استانداردهای درمانی قرار گرفت. در ابتدای این طرح، تعداد تخت‌های بیمارستانی دولتی در استان البرز ۹۱۳ تخت بود در حالی که بعد از اجرای طرح تحول نظام سلامت، تعداد تخت‌ها به ۱۴۰۵ تخت افزایش یافت. هم‌اکنون نیز این تعداد با توجه به درصد اشغال تخت بالای ۱۰۱ درصد، به سرعت در حال گسترش و توسعه است. علاوه بر این، بیمارستان جدیدالاحداث کوثر با امکانات درمانی مناسب، به‌ویژه برای خدمت‌دهی به نیروهای مسلح استان البرز با ۲۷۰ هزار دفترچه بیمه راهاندازی شده است. به‌طور کلی می‌توان گفت افزایش انگیزه کار در میان پزشکان و نیروی انسانی بیمارستان‌ها از اثرات اجرای طرح تحول نظام سلامت است و این برنامه موجب افزایش مراجعه مردم به مراکز درمانی دولتی شده است. قبل از اجرای طرح تحول سلامت، میزان ماندگاری پزشکان در مناطق محروم کمتر از ۵ درصد بود که امروز بالای ۹۰ درصد پزشکان این مناطق به صورت تمام‌وقت در منطقه حضور دارند.

■ اشاره کردید طرح تحول سلامت رضایتمندی عمومی را افزایش داده است. غیر از این چه دستاوردهای ملموسی برای مردم و بخش درمان استان در برداشته است؟

طرح تحول سلامت با سه هدف عدالت در دسترسی به خدمات درمانی، حفاظت از شهروندان در برابر هزینه‌های سلامت و ارتقای کیفیت خدمات سلامت اجرا شد که رضایت عمومی را در این بخش تأمین کرده است. واقعیت این است که استان البرز یکی از محروم‌ترین استان‌ها در بخش خدمات و سرانه بهداشت و درمان در کشور بود که با برنامه‌ریزی‌های دولت تدبیر و امید و پیگیری‌های مسئولان، هم‌اکنون می‌توان ادعا کرد این استان به مسیر برخورداری از استانداردهای کشور در موضوع بهداشت و درمان بازگشته است. ارزشمندترین دستاورد این طرح ایجاد عدالت و برابری، ارتقای کیفیت خدمات سلامت و کاهش پرداختی از جیب مردم بود. البته باید زمان داد تا همه مراحل به طور کامل اجرا شود. بازنگری در ارزش نسبی خدمات در طرح تحول سلامت باعث شد ارجاع بیمار و همراهان برای تهیه دارو، ملزومات مصرفی و خدمات تشخیصی به خارج از بیمارستان‌ها کاهش یابد و همچنین بعضی از اقلام داروها و ملزومات مصرفی به زنجیره تأمین خدمات تشخیصی و درمانی بیمارستان‌های دولتی افزوده شود. نمی‌توان از شاخص ارتقای کیفیت درمان در بیمارستان‌های دولتی هم به‌سادگی عبور کرد.

■ همکاری تأمین اجتماعی در اجرای طرح تحول سلامت چگونه بوده است؟

پیشرفت دقیق این طرح نیازمند همدلی و همراهی همه بخش‌ها و اجزای نظام سلامت است و سازمان تأمین اجتماعی نیز به عنوان یکی از اجزای اصلی نظام سلامت، در موفقیت این طرح مشارکت کامل دارد. یادآوری این نکته خالی از لطف نیست که همکاری و همدلی سازمان تأمین اجتماعی با وزارت بهداشت برای تأمین هزینه‌های درمانی نتایج خوبی به همراه داشته و در نتیجه این همکاری، سازوکار پایداری برای تأمین هزینه‌های سلامت ایجاد شده که اهمیت آن کمتر از طرح تحول سلامت نیست.

■ وضعیت مراکز درمانی اختصاصی تأمین اجتماعی در استان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

توسعه و ارتقاء خدمات درمانی در مراکز درمانی تأمین اجتماعی استان با توجه به کسب رتبه اعتباربخشی درجه یک در سال ۹۵ کاملاً مشهود است. این مساله نشان می‌دهد ارائه خدمات درمانی در سازمان تأمین اجتماعی مطلوب است و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های ابلاغی حوزه بهداشت و درمان در این سازمان کاملاً رعایت می‌شود.

■ ارتباط، تعامل و همکاری مدیریت درمان تأمین اجتماعی استان باهم چگونه است؟

تعامل طرفین رضایت‌بخش و عموماً منجر به نتیجه شده است. اخیراً نیز به منظور ارتقای سطح کیفی ارائه خدمات به مراجعان بیمارستان تأمین اجتماعی البرز و بهره‌گیری هرچه بیشتر از توان علمی و تخصصی پزشکان مجموعه و استفاده بهینه از امکانات تشخیصی درمانی و آموزشی دانشگاه، با این بیمارستان تفاهنامه همکاری امضا کرده‌ایم.

همکاری و همدلی سازمان تأمین اجتماعی با وزارت بهداشت برای تأمین هزینه‌های درمانی طرح تحول سلامت نتایج خوبی به همراه داشته و در نتیجه این همکاری، سازوکار پایداری برای تأمین هزینه‌های سلامت ایجاد شده که اهمیت آن، کمتر از طرح تحول سلامت نیست